

Kungsbacka

Revisorerna

Särskilt uppdrag avseende kontroll av underlag för utbetalning av ersättning till goda män

inom

Överförmyndarnämnden i Kungsbacka kommun

Kungsbacka

Revisorerna

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Ernst & Young har fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kungsbacka kommun att genomföra en granskning för att bedöma vilka underlag som krävs för utbetalning av ersättning till goda män inom Överförmyndarnämnden inom Kungsbacka kommun.

Granskningen syftar ytterst till att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin bedömning av huruvida de skall rekommendera fullmäktige att bevilja nämnder, styrelser och enskilda politiker ansvarsfrihet eller inte. Granskningen utgör även underlag för uttalande om tillstyrkande eller avstyrkande av huruvida årsredovisningen godkänns eller inte.

1.2 Utgångspunkter för granskningen

Granskningen skall ge kommunens revisorer underlag för att bedöma hur Överförmyndarnämnden fullgör sitt uppdrag. Granskningen görs genom att vi bedömer förvaltningens rutiner för utbetalning av ersättning.

1.3 Syfte och avgränsning

Granskningen syftar till att belysa och bedöma den interna kontrollen vad gäller nämndens hantering av utbetalning av arvode till gode män.

Då ett stort antal underlag och utbetalningar behandlas under ett år har underlag och utbetalningar stickprovsgranskats.

1.4 Metod

I huvudsak har granskningen baserats på dokumentation i form riktlinjer, ekonomisk redovisning och årsredogörelser. Samtal har skett med överförmyndarsekreterare.

Förtroendevalda revisorerna Odd Hessler samt Hans-Åke Fryklund har inte deltagit i granskningen på grund av risk för jäv.

2. Ersättningssystem

Rätten till arvode och ersättning för utgifter för god man regleras i FB 12 kap 16 § och 17 §. Beslut om arvode och ersättning för utgifter beslutas av överförmyndarnämnden. Överförmyndarnämnden beslutar vidare i vad för mån arvode och ersättning skall bekostas av den enskilde.

Nämnden har arbetat fram riktlinjer för överförmyndarnämndens beslut och ersättning till förmyndare, förvaltare och gode män. Detta är upprättat 1991. Systemet bygger på tre delar; ersättning för ekonomisk förvaltning, ersättning för personlig omvårdnad och kostnadsersättning.

2.1 Ersättning för ekonomisk förvaltning och ersättning för personlig omvårdnad

I uppdraget ingår kontakt med överförmyndare/överförmyndarnämnd, upprättande av förteckning, årsräkning eller sluträkning, upprättande av deklaration samt avlämnande av redogörelse för huvudmannens situation enligt riktlinjerna. I redogörelsen bör framgå uppgift avseende omfattning av uppdraget och om det funnits särskilda förhållanden under året som inneburit extra arbetsuppgifter. Grundarvode utgår årsvis baserat på en procentsats (3 – 20%) av fastställt basbelopp utifrån uppdragets komplexitet och tidsåtgång.

Om förmyndare¹/gode mannen eller förvaltaren under ett år utfört arbete för ett specifikt ändamål, vilket inte kvalificerar som löpande uppgifter, kan särskilt arvode utgå för detta arbete. Detta arvode är utöver det arvode som förmyndaren erhåller för det löpande arbetet.

För att överförmyndarnämnden skall kunna fastställa arvodets storlek måste tidsåtgången och arbetets art noggrant redovisas enligt riktlinjerna.

De angivna arvodesersättningsnivåerna tillämpas om inte särskilda skäl framläggs till annan arvodesersättning. I dessa fall kan andra ramar tillämpas. För att så rättvis ersättning som möjligt skall kunna utgå är det av vikt att redogörelsen är så fullständig som möjligt. Förmyndaren/gode mannen eller förvaltaren bör dokumentera sina arbetsinsatser i form av journalanteckningar. Överförmyndarnämnden går kontinuerligt igenom inkomna handlingar i ärendena för att på detta sätt skapa en uppfattning om arbetsinsatsen, som syftar till att styrka den gode mannens egna redogörelse samt att uppfylla lagens krav om att gode män skall få ett arvode i paritet med en jämförbar arbetsinsats.

2.2. Kostnadsersättning

Utan förhandsmedgivande har förmyndaren/gode mannen eller förvaltaren rätt att erhålla ersättning för normalt förekommande löpande utgifter såsom kortare resor, telefon, porto och dylikt med upp till 2 % av basbeloppet. I årsredogörelsen bör, enligt riktlinjerna, framgå vilka kostnader som förekommit. Schablonersättningen omfattar inte kostnader för längre resor, biljettkostnad och liknande. Denna typ av kostnader skall bekostas av huvudmannens medel när kostnaden uppstår. Kan kostnaden förutses bör överförmyndarens medgivande inhämtas i förväg.

3. Årsredogörelse

Förmyndaren/gode mannen eller förvaltaren inkommer till Överförmyndarnämnden med en redogörelse för de ersättningskrav som denne har. Överförmyndarnämnden har framarbetat ett formulär, som generellt beskriver den gode mannens arbetsinsats under året samt även anger vilket arvode och kostnadsersättning som yrkas. I vår granskning har även andra formulär angående arvodesanhållan påträffats. Enligt företrädare för förvaltningen är det av liten betydelse vilket formulär som den gode mannen bifogat,

¹ Lagstiftningen skiljer mellan förordnade förmyndare och förmyndare. Det är förordnade förmyndare, gode män samt förvaltare som har rätt till ersättning enligt FB 12 kap 16 §. Föräldrar kan även erhålla arvode enligt FB 12 kap 17 §.

Kungsbacka

Revisorerna

av större vikt är däremot en beskrivning av vilken arbetsinsats som åtagandet inneburit under året. Ett flertal gode män väljer att bilägga en egen beskrivning av arbetsinsatsen under året.

Riktlinjerna fastslår att till årsredogörelsen skall reseräkning bifogas. Av granskningen framkommer att underlag av olika kvalitet presenteras tillsammans med årsredogörelsen, i vissa fall redovisas detaljerade körjournaler medan i andra fall redovisas endast en summa av totalt körda mil. Nämnden gör i dessa fall en rimlighetsbedömning om den angivna uppgiften anses rimlig.

4. Våra kommentarer/rekommendationer

Under granskningen har framkommit att årsredogörelserna är av varierande kvalitet och att det i ett par fall saknas kompletterande dokumentation till yrkat arvode. Vi uppmanar nämnden till att i större utsträckning kräva kompletterande underlag för att på så sätt säkerställa att utbetald kostnadsersättning och ersättning för ekonomisk förvaltning och personlig omvårdnad ligger i paritet med utförd arbetsinsats och faktiska utgifter. Genom att den gode mannen har möjlighet att begära ersättning utifrån schablon men även utifrån faktiska kostnader finns risk för att felaktiga ersättningar utbetalas om underlaget är bristfälligt. Därmed finns en risk att nämnden betalar ut felaktiga ersättningar.

Beslut om arvode utöver grundarvode enligt riktlinjerna (3 – 20%) måste utgå från ett fastställt underlag som tydligt visar skälen för avvikelsen.

Vidare anser vi att nämnden endast skall godkänna arvodes- och kostnadsersättningsyrkande enligt framarbetad blankett för att på så sätt säkerställa en effektivare och säkrare handläggning.

Kungsbacka den 16 februari 2009

Fritz von Schwerin
Revisionens vice ordförande

Bernt Axelsson
Förtroendevald revisor

Gerhard Isacson
Förtroendevald revisor

Peter Öfverström
Auktoriserad revisor

Karin Myrén
Revisor